

COMISIA
EUROPEANĂ

Strasbourg, 21.11.2023
COM(2023) 902 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU ȘI
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN**

Raport privind mecanismul de alertă 2024

{SWD(2023) 901 final} - {SWD(2023) 902 final}

COMUNICARE REFERITOARE LA RAPORTUL PRIVIND MECANISMUL DE ALERTĂ

Raportul privind mecanismul de alertă (RMA) identifică statele membre despre care Comisia consideră că pot fi afectate sau riscă să fie afectate de dezechilibre, pe baza unei lecturi economice a tabloului de bord referitor la procedura privind dezechilibrele macroeconomice¹. Lectura ia în considerare datele privind execuția bugetară pentru 2022, care sunt interpretate într-un mod prospectiv, ținând seama de evoluția riscurilor posibile, pe baza evoluțiilor economice din cursul anului 2023 și a previziunilor pe termen mai lung cuprinse în previziunile Comisiei din toamna anului 2023, după caz. Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezenta comunicare² cuprinde o analiză completă și o anexă care conține valorile din tabloul de bord.

Raportul privind mecanismul de alertă 2024 ia în considerare evoluția dezechilibrelor macroeconomice într-o perioadă de inflație în continuare ridicată, însă în scădere, și de creștere economică redusă. Până la începutul anului 2023, nivelul maxim al inflației totale pare să fi fost atins în majoritatea economiilor din UE, deoarece prețurile energiei au scăzut, iar reducerile continue ale inflației pentru produse alimentare atenuează presiunile asupra prețurilor. În pofida unor scăderi semnificative, astfel cum se reflectă în cele mai recente date, persistența elementelor de bază ar putea face dificilă o reducere a inflației până la un nivel mai dezirabil în viitorul apropiat. O perioadă prelungită de inflație ridicată exacerbează riscul unor divergențe continue, pe măsură ce economiile naționale se adaptează la impactul șocului prețurilor energiei și redistribuie acest impact în moduri diferite. Creșterea economică a stagnat în termeni reali în multe țări, în special la sfârșitul anului, consumul redus fiind rezultatul scăderii puterii reale de cumpărare a gospodăriilor și al înăsprii politicii monetare care a frânat cererea. Perspectivele actuale indică reduceri suplimentare, deși mai lente, ale ratelor inflației și o relansare treptată a creșterii PIB-ului real. Riscurile în ceea ce privește perspectivele sunt determinate de situația de la nivel mondial: noul conflict din Orientul Mijlociu, continuarea războiului Rusiei împotriva Ucrainei și un context geopolitic general în schimbare, care ar putea să afecteze comerțul la nivel mondial și să complice condițiile externe. Pe întregul mapamond, inflația și răspunsurile băncilor centrale pentru contracararea presiunilor inflaționiste, alături de aprecierea dolarului american au generat o oarecare criză financiară în afara UE.

Lectură tematică specifică fiecărui sector

- În 2022, **balanțele contului curent au scăzut în aproape toate statele membre**, însă au crescut în majoritatea cazurilor în 2023. Impactul creșterii masive a prețurilor energiei a **redus excedentele și a accentuat deficitele**. Atât bilanțurile energetice, cât și cele din afara domeniului energiei au scăzut, reflectând înrăutățirea raportului de schimb, precum și deprecierea în continuare puternică, deși în scădere, a cererii interne și deprecierea cursului de schimb în unele țări. Excedentele ridicate de cont curent s-au redus într-o oarecare măsură în 2022. Balanțele contului curent ale celor mai mari țări debitoare nete s-au menținut sub nivelurile care ar fi contribuit la o corectare rapidă. **Pozițiile de stoc externe nete** mari, atât

¹ Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice.

² Document de lucru al serviciilor Comisiei, Raport privind mecanismul de alertă 2024, SWD(2023) 901.

pozitive, cât și negative, s-au redus în general, dar au rămas substanțiale. Pe parcursul anului 2023, soldurile externe au revenit parțial la nivelurile anterioare, în principal ca urmare a scăderii prețurilor energiei și a reducerii cererii. Deși multe deficite de cont curent moderate se închid, un număr mic de țări continuă să înregistreze deficite mult mai mari decât înainte de 2022 sau de criza provocată de pandemia de COVID-19. În plus, aceste deficite rămân mai mari decât nivelul pe care l-ar sugera fundamentele sau decât nivelul care ar necesita o îmbunătățire a poziției de stoc externe pentru a atinge niveluri mai prudente. Conturile curente ale celor mai mari țări debitoare nete sunt în creștere, pe măsură ce impactul prețurilor energiei se reduce.

- În 2022, balanța **contului curent din zona euro** a scăzut semnificativ, devenind negativă pentru prima dată după mai bine de un deceniu din cauza prețurilor mult mai mari ale energiei, însă a continuat să crească de atunci. Odată cu deteriorarea raportului de schimb, balanța comercială nominală a scăzut brusc, pe măsură ce valorile importurilor au crescut mult mai rapid decât în cazul exporturilor, în timp ce balanța comercială a rămas, în linii mari, stabilă în termeni reali. În condițiile unei îmbunătățiri în curs a raportului de schimb și ale unei cereri reale reduse, contul curent din zona euro a început să se consolideze la sfârșitul anului 2022 și a revenit la un excedent în trimestrul al doilea al anului 2023. Se preconizează că acesta va continua să se îmbunătățească în acest an și în anul viitor, iar balanța comercială se va consolida. În ansamblu, restrângerea pozițiilor investiționale internaționale nete a condus la o anumită reechilibrare a **pozițiilor externe în zona euro**; modificările acestor poziții au fost mai mari pentru țările debitoare nete, în pofida unor reduceri considerabile ale conturilor lor curente.
- Creșterea **costurilor unitare ale muncii** s-a accelerat semnificativ per ansamblu și a variat considerabil între țări în 2022 și în 2023, inclusiv în zona euro, unde divergențele prezintă riscuri mai mari pentru competitivitate. O creștere foarte puternică în unele state membre marchează o accelerare puternică în raport cu ultimii ani. Creșterile salariale au fost substanțiale în majoritatea țărilor, dar s-au situat în continuare sub nivelul creșterilor costului vieții. Acest lucru a generat o presiune asupra bugetelor gospodăriilor, în special pentru persoanele cu venituri mici. În 2023, salariile s-au accelerat. Prin urmare, se preconizează o creștere și mai rapidă a costurilor unitare ale muncii în 2023 comparativ cu 2022 în majoritatea țărilor și, chiar și în cazul în care ritmul lor de creștere se va tempera, se estimează că acestea vor continua să crească într-un ritm susținut. Cumulativ, se preconizează că salariile vor scădea în termeni reali în 2022 și 2023. Pentru 2024, se preconizează o încetinire semnificativă a ratelor de creștere a costurilor unitare ale muncii, însă incertitudinile se mențin ridicate, deoarece salariile depind de negocieri care nu au avut încă loc în multe dintre țări. Creșterea mai puternică preconizată a costurilor unitare ale muncii în unele țări creditoare nete ar trebui să sprijine în continuare reechilibrarea simetrică a pozițiilor externe în zona euro în anii 2023 și 2024.
- Având în vedere că Europa a fost afectată într-un mod mai direct de criza energetică, iar condițiile monetare au fost mai puțin stricte, deprecierea nominală a monedei euro față de alte monede importante în 2022 a condus la deprecierea generală a **ratei de schimb reale efective** în zona euro. Moneda euro a devenit mai puternică în prima jumătate a anului 2023. În zona euro, țările cu o inflație ridicată au înregistrat o apreciere continuă a ratelor de schimb reale efective, determinată în principal de diferențele în ceea ce privește inflația de bază. În afara zonei euro, variația ratei de schimb nominale a reprezentat un factor semnificativ care a afectat ratele de schimb reale efective, iar în majoritatea țărilor deprecierea nominală din 2022 a fost urmată de o oarecare apreciere în cursul anului 2023, chiar și în raport cu moneda euro. Per ansamblu, orientarea monetară s-a înăsprit din ce în ce mai mult și mai devreme în țările din afara zonei euro, în special la începutul perioadei inflaționiste. Cu toate acestea, în pofida reducerii clare a inflației totale de la începutul acestui an, în țările respective, presiunile asupra prețurilor se mențin ridicate.

- **Ponderea datoriei întreprinderilor în PIB** a scăzut în 2022, reflectând creșterea puternică a PIB-ului nominal. Fluxurile creditelor au fost puternice în cea mai mare parte a anului 2022, dar au început să scadă brusc spre sfârșitul anului. Profiturile au crescut în ansamblu, pe măsură ce întreprinderile au beneficiat de o putere mai mare de stabilire a prețurilor. Cu toate acestea, creșterea profitului unitar a încetinit recent, afectând în special industria. Până în 2023, reducerea activă a gradului de îndatorare a fost prezentă în unele țări, întrucât fluxurile creditelor au devenit negative. Cu toate acestea, stocurile datoriei rămân considerabile în multe state membre și, în unele cazuri, peste nivelurile anterioare pandemiei și reprezintă un factor de risc. Întrucât creditele acordate întreprinderilor sunt, de regulă, contractate în condiții flexibile și cu scadențe scurte, povara tot mai mare a dobânzilor sporește presiunile în anumite sectoare, inclusiv în sectorul imobiliar comercial. În unele țări, creditele neperformante și falimentele întreprinderilor au început să crească și sunt grupate în sectoare cu risc ridicat, inclusiv în sectorul serviciilor de cazare, al alimentelor și al transporturilor. Este posibil ca, în viitorul apropiat, creșterea poverii ratei dobânzii, scăderea profiturilor, presiunile potențiale asupra competitivității costurilor și accesul limitat la finanțare să sporească vulnerabilitățile întreprinderilor. De asemenea, reducerea gradului de recurgere la credite noi va împiedica probabil investițiile întreprinderilor, afectând perspectivele de creștere în viitor.
- **Prețurile locuințelor** au continuat să se accelereze în majoritatea statelor membre în primele luni ale anului 2022, înainte de a atinge un punct de cotitură. Combinația dintre ratele mai ridicate ale creditelor ipotecare și veniturile reale disponibile mai scăzute a condus la o încetinire a creșterii prețurilor locuințelor, acestea scăzând trimestrial sau chiar anual în țările cele mai afectate, ceea ce a determinat o reducere a supraevaluărilor. Se preconizează că prețurile locuințelor se vor ajusta în continuare la rate mai ridicate ale dobânzii. Cu toate acestea, în câteva țări în care ratele creditelor ipotecare nu au crescut substanțial sau în care finanțarea provine din străinătate, prețurile locuințelor continuă să înregistreze o creștere accentuată, iar activitatea în domeniul construcțiilor este puternică.
- **Ponderea datoriei gospodăriilor** a continuat să scadă în 2022, în pofida fluxurilor ipotecare dinamice din primele luni ale anului. Datoria gospodăriilor a continuat să scadă în 2023 ca urmare a reducerii fluxurilor ipotecare și există un efect de numitor mai slab decât în 2022, deoarece creșterea PIB-ului real încetinește și reduce inflația. În pofida acestor reduceri continue ale ponderii datoriei, povara dobânzilor pentru unele gospodării a crescut și va continua să crească în multe țări, pe măsură ce ratele mai ridicate ale dobânzilor se alimentează treptat cu plățile lunare ale creditelor ipotecare. Amploarea și rapiditatea acestora depind de perioada pentru care sunt stabilite ratele ipotecare și de ponderea plăților dobânzilor în plățile lunare. Ratele creditelor ipotecare au crescut semnificativ în cursul anului 2022 în întreaga UE, depășind nivelurile observate în ultimul deceniu. În câteva țări, acestea au atins recent nivelul maxim, dar, în majoritatea cazurilor, costul împrumuturilor era încă în creștere în septembrie 2023.
- **Datoria publică** a scăzut ca pondere din PIB în 2022, creșterea nominală având un puternic efect de numitor, și sunt în curs reduceri suplimentare. Creșterea nominală a contribuit, de asemenea, la creșterea veniturilor fiscale, în condițiile în care deficitul public a scăzut. Deși măsurile de sprijin menite să atenueze impactul creșterii prețurilor energiei au influențat deficitul, acestea au înlocuit în general pachetele importante de sprijin legate de pandemie. Ponderea datoriei publice în PIB rămâne mai mare decât înainte de criza provocată de pandemia de COVID-19 în majoritatea țărilor, excepțiile fiind în primul rând unele țări cu un nivel foarte ridicat al datoriei, marcate de o creștere foarte puternică a PIB-ului real. În 2023 și 2024, se preconizează că nivelurile datoriei vor scădea într-un ritm mai lent în majoritatea cazurilor sau vor stagna în alte cazuri. Povara dobânzilor aferentă datoriei publice a crescut, iar nevoile brute de finanțare sunt în continuare semnificative în multe țări, preconizându-se că inflația ridicată va contribui treptat la creșterea cheltuielilor publice.

- Creșterea inflației și a ratelor dobânzilor a schimbat mediul pentru **sectorul bancar**, permițându-i să devină mai profitabil pe măsură ce marjele dobânzilor cresc. În ansamblu, sectorul bancar este bine capitalizat, iar lichiditățile sunt suficiente. În pofida presiunilor exercitate asupra debitorilor, nivelul scăzut al creditelor neperformante a rămas stabil până în prezent. Sectorul bancar din zona euro a înregistrat o reducere temporară a evaluărilor sale ca urmare a falimentelor unor bănci din SUA și Elveția din luna martie, dar, în schimb, nu a înregistrat o creștere a vulnerabilităților aferente. Cu toate acestea, perspectivele economice slabe pe termen scurt ar putea afecta activele și riscurile de credit, iar anumite sectoare, cum ar fi sectorul imobiliar comercial, reprezintă o sursă de criză potențială. De asemenea, există incertitudini cu privire la posibilele vulnerabilități ascunse din sectorul financiar, inclusiv din sectorul financiar nebancar. Rezultatele simulării de criză din 2023 efectuate de Autoritatea Bancară Europeană și de Banca Centrală Europeană arată capacitatea băncilor europene de a rezista la rezultate negative și de a deveni mai reziliente în comparație cu exercițiile anterioare.

Perspective privind dezechilibrele economice

Creșterea nominală puternică a facilitat reducerea gradului de îndatorare, atenuând unele dezechilibre de lungă durată, însă presiunile generate de înăsprirea condițiilor de finanțare au crescut. Mediul inflaționist a facilitat reducerea pasivă mai rapidă a gradului de îndatorare, reducând gradul de îndatorare atât timp cât nu apar noi crize. Pentru țările aflate pe o traiectorie de reducere a gradului de îndatorare, climatul actual a favorizat și ar trebui să favorizeze în continuare reducerea vulnerabilităților. O reducere treptată și constantă a datoriei poate continua în țările cu vulnerabilități de lungă durată, cu condiția să nu existe nevoi de finanțare suplimentare, însă acest lucru ar putea fi mai dificil în cazul în care împrumuturile din sectorul privat au fost contractate de gospodăriile suprasolicitate în ultimii ani și în care nevoile de finanțare ale administrației publice sunt rezultatul unor perioade scurte. În țările în care serviciul datoriei necesită reînnoiri masive ale datoriei și în care sectorul privat se confruntă cu creșteri rapide ale plăților ipotecare, creșterea costurilor cu serviciul datoriei reprezintă un risc pentru economie. Societățile nefinanciare cu datorii mari pot întâmpina dificultăți în a-și respecta obligațiile de finanțare crescute atunci când se confruntă cu presiuni suplimentare din cauza schimbării condițiilor economice, inclusiv în ceea ce privește competitivitatea lor. În unele cazuri, ratele dobânzii depășesc sau se apropie de ratele de creștere a PIB-ului nominal, conturând perspectiva efectului bulgărelui de zăpadă asupra datoriei publice, ceea ce impune limitarea excedentelor primare mai mari.

Agravarea deteriorărilor competitivității costurilor devine un risc mai concret, deoarece presiunile asupra prețurilor și a costurilor continuă să varieze. Preocupările legate de competitivitatea costurilor au fost evidențiate în Raportul privind mecanismul de alertă de anul trecut, deoarece creșterile diferențiate ale prețurilor și ale costurilor au conturat perspectiva unei aprecieri reale și a unor riscuri ulterioare de pierderi în materie de competitivitate în țările cu creșteri puternice ale prețurilor. Aceste preocupări persistă, deși, în unele cazuri, s-au redus. Unele țări cu inflație ridicată prezintă semne de persistență a inflației de bază la un nivel ridicat și sunt marcate de creșteri mari și continue ale costurilor unitare ale muncii, în timp ce ratele de bază ale altor țări scad, accentuând diferențele în ceea ce privește nivelurile prețurilor. Pierderile persistente în materie de competitivitate s-ar putea repercuta asupra altor evoluții economice dacă sunt prezente vulnerabilități precum datoriile preexistente sau crize în sectoare deosebit de îndatorate. Pentru țările din zona euro, o realiniere a costurilor și prețurilor interne prin modificarea ratei de schimb nominale nu reprezintă o opțiune. În plus, efectele inflaționiste divergente îngreunează sarcina autorității monetare, deoarece transmiterea uniformă a modificărilor poziției monetare către toate părțile uniunii monetare poate fi îngreunată de diferențele dintre ratele reale ale dobânzilor din zona euro, care, în unele cazuri, pot determina apariția unor divergențe suplimentare. Este posibil ca, la nivelul întregii UE, țările să întâmpine dificultăți în a aborda inflația puternică și creșterea modestă și să rămână totodată sincronizate cu omoloagele lor.

Ajustarea soldurilor externe ca urmare a șocului prețurilor poate fi dificilă, în special pentru țările cu deficite externe. O serie de țări se confruntă cu perspectiva persistenței unor deficite mari de cont curent în viitorul apropiat, fie din cauza dependenței lor ridicate de importurile de energie, fie din cauza cererii interne reziliente, care este adesea asociată cu politici bugetare laxe. Prețurile constant ridicate ale energiei ar putea necesita o accelerare a ajustărilor structurale costisitoare care să se îndepărteze de dependența ridicată de importuri, pentru a evita acumularea datoriei externe sau o reducere a creșterii potențiale. În timp, deficiențele de pe plan extern și creșterea gradului de îndatorare externă ar putea genera crize economice în cazul unei erodări a competitivității costurilor și în lipsa unei limitări a cererii interne. Majoritatea țărilor expuse riscului unor pierderi susținute în materie de competitivitate ca urmare a inflației ridicate dispun de o anumită marjă pe plan extern, deoarece pozițiile lor externe de bază sunt puternice. Excedentele de cont curent care au scăzut în 2022 sunt din nou în creștere. Creșterea prețurilor energiei pe termen lung ar afecta producția acestor țări. Măsura în care acestea vor afecta conturile curente va depinde de modul în care răspunde cererea. Revenirea la reechilibrare a zonei euro depinde de ajustările relative ale țărilor cu excedente și deficite, pe măsură ce condițiile economice se normalizează, și se preconizează că reechilibrarea va continua.

În majoritatea cazurilor, inversarea dinamicii prețurilor locuințelor reflectă o ajustare ușoară a ratelor mai ridicate ale dobânzii, dar, în alte cazuri, dinamica este mai îngrijorătoare, cu posibile efecte de propagare în alte sectoare. În majoritatea cazurilor, se poate preconiza că modularea sau reducerea prețurilor locuințelor care este în curs se va limita la o ajustare a nivelului care reflectă mediul caracterizat de rate mai ridicate ale dobânzii, înainte de a-și relua traiectoria ascendentă pe termen lung determinată de oferta limitată de locuințe. Cu toate acestea, sunt posibile circuite de feedback în economie. Acestea sunt evidente în special în unele țări în care ratele mai ridicate ale creditelor ipotecare au redus consumul gospodăriilor în cazul gospodăriilor foarte îndatorate. În plus, diferențele în ceea ce privește conversia ratelor dobânzii în plăți ale creditelor pot duce, de asemenea, la fricțiuni în ceea ce privește transmisiile politicii monetare. În țările în care prețurile locuințelor se contractă, scăderea prețurilor ar putea exercita presiuni asupra băncilor, generând reduceri ale garanțiilor lor care erodează calitatea activelor și afectează capitalizarea, precum și oferta de credite pentru restul economiei. Societățile nefinanciare care sunt foarte active în sectorul imobiliar comercial ar putea fi afectate în mod deosebit, același lucru fiind valabil și în cazul băncilor foarte expuse sectorului imobiliar comercial. Pe de altă parte, în unele țări, prețurile continuă să înregistreze o creștere puternică, posibil legată de rate ale dobânzii prea scăzute sau de fluxul de fonduri externe, iar o creștere continuă a riscurilor în sectorul imobiliar ar putea genera vulnerabilități mai mari și o posibilă corecție bruscă în viitor.

Concluzii specifice fiecărei țări

În 2024, vor fi elaborate bilanțuri aprofundate pentru cele 11 state membre în cazul cărora s-a constatat că se confruntă cu dezechilibre sau dezechilibre excesive în 2023³. Raportul privind mecanismul de alertă prezintă o imagine de ansamblu a evoluției principalelor date care stau la baza acestor dezechilibre. O evaluare economică pentru a stabili dacă aceste dezechilibre se agravează, sunt în curs de corectare sau au fost corectate, în vederea actualizării evaluărilor existente și a evaluării eventualelor nevoi rămase în materie de politici, va fi efectuată în cadrul bilanțurilor aprofundate din 2024, care urmează să fie publicate în prima jumătate a anului 2024. Acesta va fi cazul **Ciprului, Franței, Germaniei, Greciei, Italiei, Ungariei, Țărilor de Jos, Portugaliei, României, Spaniei și Suediei.**

³ Comunicare a Comisiei, „Semestrul european 2023 – pachetul de primăvară”, COM(2023) 600 final.

În plus, lectura economică a tabloului de bord conduce la concluzia că Slovacia va face obiectul unui bilanț aprofundat, deoarece aceasta prezintă riscuri deosebite de noi dezechilibre emergente. În **Slovacia**, persistă preocupări legate de competitivitatea costurilor, conturile externe, finanțele publice, prețurile locuințelor și datoria gospodăriilor. Aceste preocupări au fost analizate în cadrul unui bilanț aprofundat din primăvara anului 2023 și s-a constatat că vor fi, în general, limitate în viitorul apropiat, preconizându-se că acestea se vor reduce pe măsură ce condițiile economice se vor normaliza, ceea ce a condus la concluzia că nu există dezechilibre⁴. Lectura tabloului de bord actual pentru Slovacia arată că, în 2022, patru indicatori au depășit pragurile orientative, și anume poziția investițională internațională netă, cota de piață a exporturilor, costurile unitare ale muncii și rata șomajului în rândul tinerilor. Lectura economică a tabloului de bord indică riscuri de dezechilibre, având în vedere că reducerea acestor riscuri nu pare a fi în mod clar în curs. După mai mulți ani de creșteri semnificative, costurile unitare nominale ale muncii vor continua să se accelereze, crescând mai rapid decât în zona euro în ansamblu. Inflația totală și inflația de bază rămân cu mult peste nivelurile înregistrate în țările cu caracteristici similare Slovaciei din zona euro, iar diferența nu se reduce suficient de mult astfel încât să anuleze creșterile acumulate ale nivelurilor prețurilor. Deficitul de cont curent rămâne considerabil, chiar dacă a scăzut recent ca urmare a scăderii prețurilor energiei. Se preconizează că poziția investițională internațională netă clar negativă va rămâne stabilă în acest an și se va înrăutăți ușor anul viitor; excluzând instrumentele care nu prezintă risc de neplată, aceasta se află în prezent la cel mai scăzut nivel din ultimele două decenii. Se preconizează că deficitul bugetar se va accentua, iar datoria publică va crește în viitor, pe măsură ce creșterea PIB-ului nominal se va tempera, iar deficitul va crește. Creșterea prețurilor nominale ale locuințelor a devenit negativă recent, însă prețurile prezintă în continuare semne de supraevaluare. Se preconizează că ponderea datoriei gospodăriilor în PIB, care a înregistrat o tendință ascendentă în ultimele două decenii, va scădea anul acesta pe fondul inflației ridicate, în timp ce fluxurile de credit rămân reziliante.

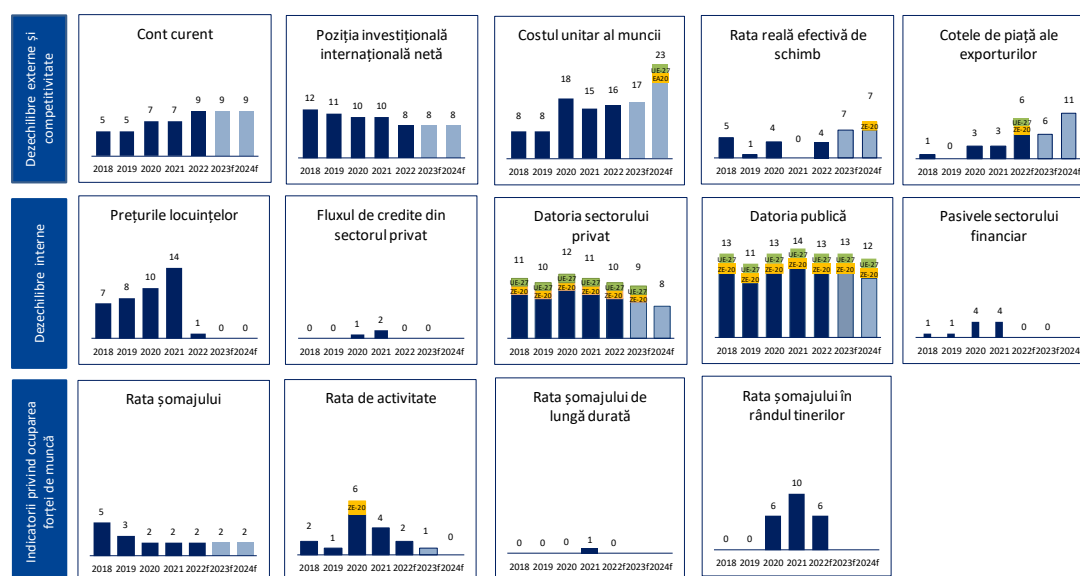
Pentru celelalte state membre, nu este necesar să se efectueze bilanțuri aprofundate în acest stadiu. Pentru acele state membre care au făcut obiectul unui bilanț aprofundat în primăvara anului 2023, dar în cazul cărora s-a considerat că nu se confruntă cu dezechilibre sau cu dezechilibre excesive (**Cehia, Estonia, Letonia, Lituania și Luxemburg**), în prezentul Raport privind mecanismul de alertă se concluzionează că, deși unele evoluții pot fi îngrijorătoare, riscurile asociate de dezechilibre se reduc odată cu normalizarea condițiilor economice.

Pentru alte **patru** state membre, lectura economică a tabloului de bord conduce la concluzia că, deși nu sunt afectate sau nu riscă să fie afectate de dezechilibre, o serie de evoluții sau preocupări merită atenție. În **Bulgaria**, evoluțiile legate de competitivitatea costurilor, împrumuturile dinamice ale gospodăriilor și creșterea puternică a prețurilor locuințelor prezintă relevanță. Se preconizează că costurile unitare nominale ale muncii vor continua să crească rapid, în timp ce inflația de bază s-a situat cu mult peste media zonei euro. Creșterea prețurilor nominale ale locuințelor s-a temperat recent, dar rămâne ridicată, iar împrumuturile gospodăriilor sunt susținute, în timp ce datoria gospodăriilor este limitată. O poziție externă subiacentă puternică și procesul de convergență nominală în curs atenuează riscurile. În **Croația**, presiunile asupra competitivității costurilor au crescut recent, iar prețurile locuințelor au crescut puternic. Deși costurile unitare nominale ale muncii au crescut vizibil, diferențele semnificative față de zona euro sunt foarte recente, atenuând riscurile. Datoria publică, deși ridicată, continuă să scadă și se preconizează că va scădea sub 60 % din PIB până la sfârșitul anului viitor. Creșterea prețurilor nominale ale locuințelor rămâne ridicată, întrucât prețurile continuă să crească puternic. În **Danemarca**, excedentul important de cont curent a continuat să crească, iar datoriile societăților nefinanciare și ale gospodăriilor sunt foarte ridicate. Excedentul de cont curent este cel mai ridicat din UE și a crescut în ultimul deceniu, crescând și mai

⁴ A se vedea nota de subsol anterioară; a se vedea, de asemenea, „Bilanțul aprofundat pentru Slovacia”, 24 mai 2023, SWD(2023) 643 final.

mult în 2022. Deși moderat, se preconizează că excedentul va rămâne foarte ridicat, dar există riscuri de propagare limitate, iar fundamentele economice ale Danemarcei rămân solide. În **Polonia**, evoluțiile legate de costurile unitare ale muncii și de creșterea deficitului bugetar ridicat prezintă o relevanță din ce în ce mai mare. Costurile unitare nominale ale muncii au crescut vizibil anul trecut și se preconizează că vor crește și mai mult anul acesta, iar atât inflația totală, cât și inflația de bază s-au situat peste media zonei euro și cea a UE. Deficitul bugetar a crescut anul trecut și se preconizează că va continua să crească considerabil în 2023, dar poziția externă continuă să se consolideze și nu mai depășește pragul din tabloul de bord, atenuând riscurile.

Graficul 1: Numărul de state membre și cifrele agregate din zona euro și din UE, care înregistrează valori peste prag ale variabilelor din tabloul de bord

Numărul statelor membre care înregistrează valori peste pragurile relevante ale variabilelor din tabloul de bord într-un anumit an se bazează pe tabloul de bord publicat împreună cu raportul privind mecanismul de alertă anual corespunzător. Cifrele agregate din UE-27 și din ZE-20 au fost adăugate în cazurile în care au depășit pragurile. Este posibil ca eventualele revizuiți *ex post* ale datelor să implice o diferență între numărul de valori care depășesc pragurile, calculat pe baza celor mai recente cifre pentru variabilele din tabloul de bord, și numărul raportat în graficul de mai sus; de exemplu, creșterea numărului de state membre cu valori ale contului curent care depășesc pragurile între 2019 și 2020, consemnate în graficul de mai sus, este determinată în principal de revizuirile datelor. Previziunile pentru pasivele sectorului financiar se efectuează numai pentru 2022; nu se efectuează previziuni privind șomajul de lungă durată și șomajul în rândul tinerilor.

Sursa: calcule efectuate de Eurostat și de Comisie

Graficul 2: Indicatorii din tabloul de bord RMA în 2022, pe țări

Cont curent	PIN	REER	Cotele de piață ale exporturilor or	0,6 %	57,7 %	1,7 %	-1,9 %	-1,0 %	-12,9 %	5,8 %	15,5 %	-2,3 %	-19,7 %	13,7 %	-7,7 %	
CUM nominal	Tabloul de bord			Preturile locuințelor r	10,1 %	Belgia		-3,8 %	23,6 %	Bulgaria		-2,1 %	14,8 %	Cehia		1,6 %
Fluxul de credite din sectorul	Datoria sectorului privat	Datoria publică	Pasivele sectorului financiar	5,7 %	161,4 %	104,3 %	-2,7 %	5,9 %	74,6 %	22,6 %	12,0 %	4,5 %	76,1 %	44,2 %	3,2 %	
Rata somajului	Rata somajului de lungă durată	Rata de activitate	Rata somajului în rândul tinerilor	5,9 %	0,2 %	1,4 %	1,9 %	5,2 %	-0,6 %	0,5 %	-1,4 %	2,5 %	0,0 %	0,5 %	1,2 %	
10,2 %	58,2 %	-1,2 %	12,4 %	6,3 %	70,2 %	-0,5 %	-13,0 %	-2,6 %	-20,2 %	8,8 %	17,0 %	6,0 %	116,8 %	-4,6 %	32,1 %	
7,2 %	Danemarca			-7,4 %	7,2 %	Germania		-1,3 %	19,0 %	Estonia		4,5 %	-10,6 %	Irlanda		5,0 %
13,1 %	188 %	29,8 %	-1,6 %	6,7 %	118,4 %	66,1 %	1,5 %	9,2 %	94,3 %	18,5 %	1,6 %	2,0 %	147,1 %	44,4 %	-4,0 %	
5,1 %	-0,3 %	1,3 %	0,5 %	3,5 %	-0,2 %	1,4 %	-0,2 %	6,2 %	0,4 %	2,0 %	7,0 %	5,5 %	-0,3 %	3,5 %	-2,4 %	
-7,9 %	144,2 %	-2,5 %	12,6 %	0,7 %	-60,2 %	-0,7 %	-7,8 %	-1,1 %	-23,8 %	-3,8 %	-10,7 %	-0,9 %	-25,4 %	-0,6 %	12,1 %	
3,5 %	Grecia			4,4 %	10,8 %	Spania		0,8 %	11,1 %	Franța		1,5 %	11,0 %	Croatia		3,2 %
1,1 %	100,8 %	172,6 %	-0,5 %	0,3 %	123,5 %	111,6 %	-4,5 %	8,7 %	163,9 %	111,8 %	-1,3 %	6,0 %	79,3 %	68,2 %	9,5 %	
14,9 %	-3,6 %	0,9 %	-6,1 %	14,4 %	-0,3 %	0,2 %	-2,7 %	7,7 %	-0,3 %	1,0 %	-3,4 %	7,4 %	0,0 %	3,4 %	1,4 %	
1,6 %	4,7 %	-1,9 %	-8,4 %	-8,0 %	-96,2 %	-3,0 %	20,7 %	-1,9 %	-26,5 %	5,7 %	15,3 %	1,0 %	-7,0 %	9,8 %	28,8 %	
4,9 %	Italia			-3,2 %	-1,2 %	Cipru		-3,1 %	16,7 %	Letonia		-1,0 %	27,7 %	Lituania		0,4 %
2,9 %	105,5 %	141,7 %	-5,7 %	-3,9 %	213,4 %	85,6 %	-2,3 %	3,0 %	52,5 %	41 %	4,1 %	6,8 %	51,4 %	38,1 %	1,0 %	
9,0 %	-1,3 %	-0,2 %	-5,5 %	7,3 %	0,2 %	2,2 %	2,0 %	7,5 %	-0,7 %	-0,5 %	2,6 %	7,2 %	0,4 %	0,6 %	0,0 %	
8,0 %	47 %	-0,5 %	-0,8 %	-4,5 %	-50,8 %	-8,1 %	-3,5 %	0,1 %	78,8 %	-3,1 %	2,7 %	8,8 %	75,2 %	3,2 %	-0,1 %	
13,2 %	Luxemburg			4,0 %	23,1 %	Ungaria		5,1 %	8,6 %	Malta		1,2 %	9,8 %	Țările de Jos		6,1 %
-19,5 %	325,5 %	24,7 %	-4,9 %	9,2 %	78,8 %	73,9 %	8,6 %	6,4 %	121,8 %	52,3 %	5,9 %	6,9 %	210,1 %	50,1 %	-3,7 %	
5,6 %	0,0 %	1,5 %	0,6 %	3,9 %	0,1 %	2,5 %	-0,6 %	3,6 %	0,1 %	4,1 %	-1,0 %	4,2 %	-0,2 %	1,3 %	-0,9 %	
1,6 %	17,6 %	0,1 %	-4,7 %	-0,4 %	-33,4 %	-0,2 %	16,6 %	-1,0 %	-83,6 %	-2,9 %	-1,9 %	-7,1 %	-40,6 %	2,6 %	6,7 %	
10,7 %	Austria			3,7 %	16,9 %	Polonia		-1,9 %	10,7 %	Portugalia		4,8 %	10,4 %	România		-6,2 %
5,0 %	121,9 %	78,4 %	-3,0 %	1,9 %	63,5 %	49,3 %	3,0 %	2,9 %	141,1 %	112,4 %	-4,0 %	3,3 %	43,3 %	47,2 %	8,2 %	
5,7 %	-0,2 %	0,5 %	0,4 %	3,2 %	0,2 %	3,6 %	0,9 %	6,5 %	-0,1 %	1,5 %	0,7 %	5,8 %	0,2 %	3,5 %	1,8 %	
3,2 %	-1,5 %	-1,3 %	2,9 %	-3,6 %	-61 %	3,8 %	-6,6 %	-0,5 %	-1,7 %	-3,1 %	-2,0 %	5,8 %	34,8 %	-1,4 %	-2,7 %	
14,3 %	Slovenia			4,3 %	13,3 %	Slovacia		1,3 %	8,6 %	Finlanda		-4,6 %	5,8 %	Suedia		-3,1 %
5,2 %	66,0 %	72,3 %	-1,4 %	9,3 %	92,7 %	57,8 %	-9,3 %	2,3 %	144,7 %	73,3 %	1,7 %	10,6 %	207,3 %	32,9 %	3,7 %	
4,6 %	-0,3 %	1,6 %	2,0 %	6,5 %	0,2 %	1,4 %	2,8 %	7,4 %	0,0 %	2,5 %	-3,5 %	8,3 %	0,4 %	1,0 %	2,3 %	

Sursa: calcule efectuate de Eurostat și de Comisie [a se vedea anexa statistică, documentul de lucru al serviciilor Comisiei, Raportul privind mecanismul de alertă 2024, SWD(2023) 902].
